

Elevrådsutbildning

16.09.2015

SKUNK

skärgårdsungdomarnas intresseorganisation

Förord

Varje högstadieskola ska ha ett elevråd där eleverna ska kunna lyfta viktiga frågor, jobba för att förbättra trivseln i skolorna samt fungera som remissinstans för andra organ. För att ge ungdomar möjlighet att på ett framgångsrikt sätt bedriva elevrådsarbete förutsätter det handledning och kunskap i demokratifrågor. Elevrådets roll är inte att skriva en önskelista till lärarna och förvänta sig att det ska hända saker utan de behöver dels ha kunskap om sina demokratiska rättigheter men lika viktig är handledningen när man jobbar med frågor.

16.09.2015 arrangerade SKUNK sin årliga elevrådsutbildning för skärgårdens elevråd. Detta år i lagtingets lokaler i Mariehamn.

Deltagare:

Föglö

Jacob Helin
Fanny Skaag
Julia Snällström
Lucas Boström
Oskar Johansson
Julia Gustavsson

René Sköld(H)

Kumlinge

Marija Pettersson
Sofia Lahtinen
Adrian Schåman
Carl Pettersson
Emilia Engblom
Christoffer Nordlund

Sara Strandberg(H)

Kökar

Jonathan Hellström
Oskar Strand
Pernilla Enberg
Josefina Sundberg

Kamilla Weissenberg-
Nordberg (H)

Brändö

Jonas Garpenmalm
Sonja Nikoskinen
Samu Nikoskinen
Viktor Thörnroos
Lars Blomqvist

Elke König(H)

Jag hoppas du som läser rapporten dels får nya insikter i demokratiarbete men också inspiration att jobba vidare med dessa viktiga frågor.

Jag vill tacka deltagarna, Danielle Lindholm (Rädda barnen), Karin Lindbom (fd. högskolepraktikant på LR), Katrin Sjögren, Uncan, Emelie Hanström (RIBS) och Fältarna för ett mycket lyckat arrangemang.

Kent Eriksson,
SKUNKs Ungdomscoach & Utbildningsansvarig

SKUNK – skärgårdsungdomarnas intresseorganisation rf
Co. Hanström
Ax-22820 Kumlinge
Åland
Email: info@skunk.ax
Hemsida: www.skunk.ax

Copyright © Namn SKUNK 2015

Upplägg

I början av augusti fastslogs datumet för utbildningen till 16 september och därefter tog arbetet fart vad gäller planeringen.

Genom Karin Lindbom, högskolepraktikant på Landskapsregeringen kunde lokalen i lagtinget säkras. Karin har under sommaren jobbat med att ta fram en elevrådshandbok för handledare som hon presenterade för handledarna under utbildningen.

Tillsammans med Danielle Lindholm från Rädda barnen r.f. syddes programmet ihop i sin helhet. Danielles stora kunskaper inom barnkonventionen och elevdemokrati var viktiga komponenter i utbildningen.

Katrin Sjögren från lagtinget gästade oss och framförde en hälsning från lagtinget och berättade hur viktigt det är att elevråden engagerar sig i frågor som rör ens egen tillvaro.

Emelie Hanström från SKUNKs projekt RIBS gästade oss och berättade om projektet som hon leder.

Lunch åt vi i Självstyrelsegårdens café och eftermiddagsfika bestod av frukt, russin och riskakor.

Elever från Kökar, Brändö och Kumlinge anlände till Mariehamn tisdag 15 september. Vi började med ett besök i Fältarnas lokaler. De presenterade sin verksamhet och visade oss runt i sina lokaler. Därefter bjöd de på kvällsfika i form av kaffe/te och hembakade bullar och mockarutor. Tillsammans spelade vi sedan Alias vilket frambringade många skratt och trevlig social samvaro.

Efter besöket åkte samtliga till sina övernattningsställen. För en del elever hade SKUNK ordnat övernattningsställen i Uncans lokaler.

Program

Inledning

Vi började i lagtinget kl. 08.30 med att bryta isen. Ett bra sätt att göra det på är genom lek. Vi började med att de 21 deltagarna skulle ställa sig i bokstavsordning enligt förnamn utan att prata med varandra. När de väl stod uppordade i bokstavsordning kom nya direktiv: de skulle ställa sig i bokstavsordning enligt efternamn på samma sätt. Därefter lekte vi leken Gemensam nämnare. De delades in i grupper med tre i varje där de skulle hitta på 2 stycken gemensamma nämnare för alla som var i gruppen (t.ex. vi har alla en lillebror). Sedan skulle man byta grupp så att man kom till en grupp där man inte hade varit med någon tidigare. Man måste hitta på nya gemensamma nämnare hela tiden och inte använda samma som sagts tidigare. På det här sättet fick vi deltagarna att kommunicera med väldigt många och isen kunde brytas och utbildningen kunde börja.

Goda exempel

Vad gör ett eleveråd? Kent Eriksson höll en kort föreläsning om positiva exempel av eleverådsarbete taget från verkligheten för att påvisa att det finns möjligheter att påverka sin egen tillvaro. Ett exempel var:

”Antifruktskalskommittén”

I en skola på Åland fick eleverna äta frukt i korridorerna istället för i matsalen pga trängsel i skolan. Alla fick helt enkelt inte plats i matsalen. Det var en bra lösning till elever började smutsa ner med fruktskal överallt, någonting som fick skolans lärare att reagera. Bananskal instoppade mellan soffkuddar, mandarinskal slängda på golvet osv. Ledningsgruppen informerade därför eleverådet om att det skulle bli förbud på att äta frukterna någon annanstans än i matsalen, vilket ju var ett enormt problem eftersom alla elever inte fick plats i matsalen på samma gång.

Det här ledde till att eleverådet utsåg en antifruktskalskommitté för att jobba med den här frågan. Kommittén gjorde en kampanj med bilder på fruktskal som låg bredvid sopkorgen, genom besök i klasserna för att informera om problemet och lobba mot ledningsgruppen att det skulle ges ytterligare en chans.

Genom detta arbete i eleverådet försvann problematiken och förbudet verkställdes aldrig. Det här är ett konkret exempel på hur eleverådsarbete kan vara avgörande.

Barnkonventionen

Danielle Lindholm höll en presentation om barnkonventionen. Vad är det och varför finns det?

I samråd med deltagarna diskuterades hur man ska tolka Barnkonventionen och vad vuxna och ungdomar/elever har för ansvar för att den skall kunna efterföljas.

Slutsatsen är att Barnkonventionen finns till för att trygga barn och ungdomars rätt till att höras i frågor som påverkar dem. Det handlar inte om att t.ex. eleveråden ska lämna in önskelistor som man förväntar sig att vuxna ska verkställa. Ungdomar har rätt att höras och genom ömsesidig respekt och engagemang är det möjligt att driva igenom olika frågor. De vuxna har alltid ansvaret men vad gäller barn och ungdomar så finns det ingen som vet bättre än just barn och ungdomar själva hur det är att vara barn och ungdom idag.

Eleverådets roller

I eleveråden finns olika rollfördelningar. Att man har olika roller i ett eleveråd är viktig. Ju tydligare rollfördelning det finns desto lättare är det att bedriva eleverådsarbete. Det är aldrig någon enskilds ansvar att saker händer utan det bygger på gemenskap och delaktighet. Att alla har en roll eller ett ansvarsområde ökar delaktigheten. Deltagarna delades in i grupper, med representanter från varje eleveråd, för att diskutera vilka roller som finns i deras eleveråd samt vilka roller som kunde finnas.

Vid genomgången kunde konstateras att det finns en hel del olika roller: Ordförande, viceordförande, sekreterare, kassör, matrådsansvarig, Skunkansvarig, postansvarig, anslagsansvarig, lågstadieansvarig, mötesombud

m.m.

Kent och Danielle gick lite närmare in på vad Ordförande, viceordförande, kassör och sekreterare innebär. Det är viktigt att komma ihåg att en ordförande inte är någon som bestämmer mera och förväntas göra allting. Ordförandes roll är att sammankalla till möte samt leda mötet, men att saker och ting verkställs är hela elevrådets ansvar.

Elevrådshandbok för handledare

Karin Lindbom har under sommaren 2015 varit högskolepraktikant på Landskapsregeringen. I hennes uppdrag har ingått att ta fram en handbok i elevrådsarbete för handledare.

Under utbildningen hade hon en en-timmars presentation och diskussion tillsammans med elevrådshandledarna om det nya materialet. För att elevrådsarbetet ska fungera optimalt behöver elevrådets handledare hjälpa och stöda dem på rätt sätt.

Ingredienser för ett lyckat möte

Vad är ett lyckat möte? Hur ska man göra för att ett möte ska bli bra och stämningen ska vara positiv? Kent presenterade en lista med olika ingredienser för ett lyckat möte såsom: positiv inställning, låta alla komma till tals, att alla har rätt till samma information, talordning, tydliga beslut (alla ska veta vad de har för uppdrag efter ett möte), fika, schysst ansvarsfördelning, konstruktiv kritik är bra men undvika härskartekniker och argumentera sakligt.

Efter presentationen och diskussioner fick grupperna (samma grupper med representanter från samtliga elevråd) en uppgift. De skulle göra en dramatisering med temat "Ett värdelöst elevrådsmöte". Elevråden skulle göra en sketch där det skulle gå att identifiera 5 fel som gjorde att mötet inte var lyckat. De fyra olika grupperna fick olika situationer som de skulle göra sin sketch om. Syftet med övningen var att de skulle överdriva scenariot så att de övriga deltagarna skulle kunna identifiera felen när de hade spelat upp sin sketch. Efter diskussion skulle de sedan spela upp samma sketch men "rätta till" de fel de hade gjort och på så sätt skapa ett positivt och bra möte.

Arbete enligt SKUNKs projektplan

Skunk har tidigare tagit fram en projektplan som elevråden kan ha som grund då de jobbar. Projektplanen ställer frågor som: Vem, var, hur, när, varför, för vem osv.

Som sista uppgift fick deltagarna gå i sina respektive elevråd tillsammans med en ny handledare för att:

1. Brainstorma kring vad de ska ta tag i för frågor när de kommer hem.
2. Jobba fram två projekt enligt SKUNKs projektplan så att de har två konkreta saker som de kan börja jobba med när utbildningen är slut och de kommer hem.

De olika elevråden jobbade på bra med sina frågor tillsammans med handledare som nyligen fått fräsch kunskap i hur de ska handleda.

Här kommer några exempel som de olika elevråden diskuterade:

- Filmkväll i skolan
- Resa till Bodaborg tillsammans med skärgårdens högstadieskolor
- Arrangera paintball tillsammans med Fältarna
- Arrangera teckningstävling i skolan för att ta fram en ny logotype till skolan
- Göra skolan trevligare med olika konstverk som eleverna ska tillverka

Utvärdering & sammanfattning

När dagen började lida mot sitt slut fick eleverna två och två diskutera vad de hade tyckt om dagen, vad var bra och vad var dåligt. Sedan fick de enskilt fylla i en utvärderingsblankett.

En sammanfattning av utvärderingsblanketten är att det var en bra dag. De fick betygsätta Lekarna, barnkonventionen, rollfördelning, dramatisering, maten och projektplansarbete med 1-5 och det totala snittet från alla dessa var 3,8/5 vilket måste konstateras vara riktigt bra betyg.

På frågan vad de tycker att har varit extra bra under dagen kom följande kommentarer: Varierande program, mycket praktik, dramaövningen, projektplanen, inspirerande/motiverande, roligt att lära känna nya människor, bra ledare, maten och barnkonventionen.

På frågan vad som kunde ha varit bättre under dagen kom följande kommentarer: Mera lekar, flera kortare raster, inga lekar, mera tid under dramaövningen, luften i rummet.

Saker som tillkom under övrigt:

Kunde ha varit någon film, Kent är duktig på att inspirera, jag har fått många nya idéer, handledarna kunde haft mera tid tillsammans.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att eleverna har mycket tankar och idéer men de behöver hjälp för att kunna konkretisera dem. Det är viktigt att handledare och vuxna uppmuntrar och hjälper elever och ungdomar att driva olika frågor på rätt sätt. Får de hjälp så finns det inga gränser på vad dagens ungdomar kan hitta på som gör tillvaron bättre och roligare för alla i skolan och i samhället. Därför behöver vi fortsätta jobba med demokratiutveckling och utbildning kring dessa frågor för alla, inte bara elevråd utan också vuxna och ungdomar i andra sammanhang. Ungdomar är en enorm resurs som vi inte har råd att gå miste om!

OM ORGANISATIONEN SKUNK

SKUNK - skärgårdsungdomarnas intresseorganisation, i dubbel bemärkelse. SKUNK bevakar de ungas intresse i kommunerna, på landskapsnivå samt riksnivå. Andra delen handlar om att stärka, utveckla och arrangera fritidsverksamhet. Allt som görs bygger på ungas egna idéer, alltså "unga leder unga".

Föreningen arbetar för unga i åldern 7-25 och främst för gruppen 12-20. Styrelsemedlemmarna består oftast av ungdomar i åldern 15-23 och använder sig av engagerade vuxna för olika ändamål.

SKUNK vill genom samarbete minimera administrativt arbete och maximera ungdomarnas egen medverkan i aktiviteterna samt underlätta för andra att verka i den åländska skärgården.

Det är viktigt att tro på att stärka ungdomars möjlighet att vara delaktiga och påverka samhället idag. Ungdomar är inte en resurs som står på tillväxt utan är kompetenta här och nu! Ett aktivt ungdomsarbete ger större förutsättningar för en levande skärgård i framtiden. Ungdomar som känner att deras idéer och initiativ blir tillvaratagna och satsade på mår bättre och har större framtidstro och engagemang.

För att förverkliga sitt syfte anordnar SKUNK läger, kurser, seminarier, träffar, resor för sina medlemmar, utbildningar, utvecklingsprojekt av fritidsverksamhet och informationsverksamhet för och till sina medlemmar.